

Nr 28.

Ankom till riksdagens kausli den 5 april 1933 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om införande av skatt å choklad och vissa andra sötvaror.

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 106 i första kammaren av herr *Trygger* m. fl. och nr 215 i andra kammaren av herr *Lindman* m. fl., har hemställts, »att riksdagen måtte besluta åsätta choklad och chokladvaror, kakaopreparat, konfekt, marsipan och marsipanvaror, marmelad i bitar, karameller och pastiljer ävensom övriga huvudsakligen av socker, choklad, kakao, frukter, mandel, nötter eller fruktkärnor tillverkade sötvaror en skatt av 25 procent av det obeskattade tillverknings- eller importvärdet».

I motionerna har framhållits, att choklad, sötvaror och andra dylika tillverkningar måste i betydande utsträckning karakteriseras såsom lyxvaror och att de, utom måhända i vissa undantagsfall, icke kunde anses såsom nödvändighetsartiklar. Under nuvarande förhållanden, då statskassan vore i behov av ökade inkomster, borde dessa varor lämpa sig väl för en beskattning. En moderat beskattning av desamma skulle näppeligen komma att verka synnerligen betungande, även om det vore antagligt, att den komme att i viss mån motarbota den tendens till överflöd, som gjort sig märkbar på detta område.

Motionärerna hava erinrat om, att sedan atskilliga ar tillbaka i Norge, Danmark och Finland avgifter till staten uttagits å omsättningen av choklad och sötvaror. I motionerna har en kortfattad redogörelse lämnats för lagstiftningen å ifrågavarande område i dessa länder. Av denna redogörelse, till vilken utskottet tillåter sig hänvisa, framgår, att skatten skall erläggas av den, som utlämnar varan till detaljhandeln. Såväl inom landet tillverkad som importerad vara är underkastad skatt. Densamma utgår i förhållande till varans värde.

Motionärerna hava föreslagit införande av ett med nyssnämnda likartat skattesystem. De hava därvid förutsatt, att kakaopulver och kokchoklad i kakor undantagas från beskattning. Med ledning av tillgängliga uppgifter angående den inhemska tillverkningen samt storleken av införseln och utförseln åren 1930 och 1931 hava motionärerna beräknat skatteunderlaget till omkring 50 miljoner kronor samt att beskattningen skulle komma

att för nästkommande budgetår tillföra statskassan minst 10 miljoner kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Såsom motionärerna framhallit äro choklad och andra sötvaror att hänföra till sådana överflödsvaror, vilka särskilt under nuvarande statsfinansiella läge väl torde lämpa sig för en beskattning. I likhet med vad som tillämpas i våra grannländer synes en sådan beskattning böra drabba den färdiga varan och icke råämnena samt omfatta såväl importen som den inhemska tillverkningen. Med skattens karaktär att i övervägande grad avse en beskattning av överflödskonsumtion får det anses naturligt, att till grund för dennas storlek lägga varans värde och icke kvantiteten.

Om sålunda berättigade invändningar mot en dylik beskattning knappast kunna framställas ur principiell synpunkt, torde dock betydande praktiska svårigheter möta vid densammes genomförande. Det synes kunna uppstå vissa vanskligheter att på ett otvetydigt och tillfredsställande sätt beteckna de varor, som böra göras till föremål för beskattning. De erfarenheter, som vunnits i våra grannländer, torde dock underlätta arbetet härutinnan. I detta sammanhang har utskottet velat framhålla, att från skatten böra undantagas kakaopulver och kokechoklad i kakor, vilka varor icke kunna i samma grad som andra av kakao framställda betecknas som umbärliga.

De största svårigheterna synas dock komma att uppstå i fråga om anordnande av en tillfredsställande kontroll, som icke ställer sig för kostsam för statsverket eller för betungande för tillverkarna. Dessa svårigheter hänföra sig framför allt till den fabrikation, som icke bedrivs i industriell skala, närmast tillverkning i hemmen och konditorierna. Antalet småtillverkare torde enligt vad utskottet inhämtat här i landet vara jämförelsevis betydande. En avsevärd förenkling skulle visserligen kunna vinnas genom särbestämmelser beträffande denna ur fiskalisk synpunkt jämförelsevis betydelselösa fabrikation. Därvid bör dock ihågkommas, att varje lättnad i beskattningen av eller kontrollen över de mindre företagen kan komma att störande inverka å konkurrensförhållandena inom näringen.

Med hänsyn till de anförda svårigheterna har utskottet ansett erforderligt, att frågan underkastas utredning genom Kungl. Maj:ts försorg. Enligt till utskottet lämnade uppgifter har Kungl. Maj:t verkställt förberedande undersökningar av spörsmålet. Även om därvid nu antydda praktiska svårigheter tillmätts en särskild betydelse, vill det dock synas som om desamma skulle vara överkomliga även i vårt land. Beskattningens statsfinansiella betydelse och rådande svåra budgetära läge tala enligt utskottets mening för att en utredning av frågan snarast möjligt kommer till stånd.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 106 av herr Trygger m. fl. och II: 215 av herr Lindman m. fl., i skrivelse till Kungl. Maj:t an-

hålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning av frågan om införande av särskild skatt å omsättning av choklad och andra sötvaror ävensom för riksdagen framlägga det förslag, som kan av utredningen föranledas.

Stockholm den 4 april 1933.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bomau, Bergman*, Björnsson*, Ericson i Obergå, Wohlin*, Åström, Lövgren i Boden, Olsson i Golvvasta*, Olsson i Gävle*, Wijkström, Hjalmarsson, Sjö Dahl, Werner i Hultsfred, Anderson i Norrköping*, Eklund, Blomquist, Johansson i Krogstorp, Ljunggren och Brännström.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservation

av herrar *Björnsson, Åström, Lövgren* i Boden, *Olsson* i Gävle, *Hjalmarsson, Sjö Dahl, Werner* i Hultsfred, *Eklund, Blomquist* och *Ljunggren*, som anförde:

»Då det inom utskottet upplysts, att förevarande skatteform redan är föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet, varför en skrivelse med anhängan om utredning måste anses överflödig, få vi hemställa,

att de likalydande motionerna I:106 av herr Trygger m. fl. och II:215 av herr Lindman m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»